

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เนื่องใน “วันสิ่งแวดล้อมโลก” ประจำปี 2568

สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ดีต่อสุขภาพ และยั่งยืน หรือ สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี (Right to a healthy environment) เป็นสิทธิมนุษยชนตามที่สหประชาชาติรับรองไว้ เพื่อให้ทั่วโลกตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามต่ออนาคตของมนุษยชาติ และยืนยันว่า รัฐมีหน้าที่ในการเคารพ กู้มครอง และส่งเสริมสิทธินี้ให้เกิดขึ้นจริง

ในปี 2568 ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ทั้งปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง PM 2.5 ที่กระทบต่อสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (climate change) ที่ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติ น้ำท่วม น้ำแล้ง และดินโคลนถล่มบ่อยครั้งในหลายพื้นที่ รวมทั้งปัญหามลพิษจากขยะพลาสติก นอกจากนี้ ประชาชนยังมีความเสี่ยงจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนจากกิจกรรมการผลิตและการเกษตรของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำจากโลหะหนักปนเปื้อนในแหล่งน้ำสาธารณะ เช่น บริเวณแม่น้ำกกและแม่น้ำสาย ในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย รวมทั้งโครงการเขื่อนในแม่น้ำโขงที่ทำให้ระดับน้ำผันผวนและเกิดน้ำเหวี่ยง สร้างความเสียหายต่อพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อเราทุกคน โดยเฉพาะประชากรกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้ยากไร้ ผู้สูงอายุ เด็ก กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานอพยพข้ามชาติ ฯลฯ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีภายใต้สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมปัจจุบันที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยที่ผ่านมาได้มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิในสิ่งแวดล้อมหลายฉบับ ล่าสุด กสม. เตรียมทำข้อเสนอแนะถึงนายกรัฐมนตรีเพื่อให้แก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกรณีการปนเปื้อนมลพิษในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายซึ่งมีที่มาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเตรียมข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละออง PM 2.5 รวมทั้งข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อเสนอไปยังรัฐบาลด้วย

ทั้งนี้ ขอชื่นชมกระทรวงอุตสาหกรรมที่ได้บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออก ด้วยความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนเพื่อป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชนและระบบนิเวศ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินงานเชิงรุกของภาครัฐ

เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 5 มิถุนายน ประจำปี 2568 นี้ กสม. ขอเน้นย้ำถึงความสำคัญของสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยเฉพาะประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การตัดสินใจด้านสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม และขอให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันอนุรักษ์ ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยคำนึงถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

4 มิถุนายน 2568